

Baggrunden, at Staten i den Henseende beholder den Myndighed, den nu har, men saaaer Communen paa den anden Side slet ingen Medvirkning derved. Jeg skal endnu gjøre et Par Bemærkninger i Henseende til, hvad en æret Taler har ytret imod Præstens Deeltagelse i Fattigvæsenet og Skolevæsenet. Det er med Hensyn til denne Deeltagelse bemærket, at denne Deeltagelse vistnok kunde være meget ønskelig og naturlig, naar Fattigforsørgelsen beroede paa et christeligt Sind og uddeelttes i Overeensstemmelse med dets Tilskyndelser, men at det derimod ikke passer, at Præsten har Deel i Fattigbestyrelsen, efter at der er indført tvungne Fattigbidrag. Det er jo vistnok rigtigt, at Fattigforsørgelsen nu er af en ganske anden Væbskaffenhed, end den havde siden christne Kirkes Begyndelse, fordi det dengang ligefrem var frivillige Gaver, som bragtes til Menighedens Præster eller Forstandere, og som igjen uddeelttes til de Trængende. Den nuværende Fattigforsørgelse er og meget forskjellig fra den, som fandt Sted i den catholske Tid, hvor Fattigforsørgelsen især skete ved Hjælp af de store Midler, som vare anviste Gælseligheden, ikke for at bruges blot til deres egen Velvære, men ogsaa for at anvendes til andre Diemed, og deriblandt til Fattigpleie, som i et meget stort Omfang er bleven besørget af den catholske Kirke, vistnok ikke allestider, saaledes som det burde være. Men nu er der engang indført en tvungen Fattigforsørgelse; det har været Ojensstand for Tvivl, om det virkelig var gavnligt og Ret, at de mere Formuende skulle tvinges til ved Bidrag at sørge for de Fattiges Underholdning; der har været megen Strid derom, og jeg maa tilstaae, at jeg er En af dem, som finde det meget uhyggeligt, at Folk skulle tvinges i saa Henseende; men det er dog min fuldkomne Overbeviisning, at efter den Tingenes Tilstand, som nu engang er indtraadt, er det uigjortligt og vilde føre til forkastelige og tildeels umenneskelige Resultater, som f. Ex. ville skade den almindelige Sikkerhed, hvis der ikke var nogen lovbestemt, under det Offentliges Bestyrelse staaende Forsorg for dem, som i høi Grad ere trængende. Men det er desuden i Grundlovens § 89 udtalt, at de Fattige have en Berettigelse til at faae

den Hjælp, de behøve til deres nødtørstige Underholdning. At der saaledes er opstaaet en tvungen Fattigfortørgelse, er altsaa begrundet deels i Lovene og deels i Forholdenes Udvikling, og har endelig faaet sin Sanction i Grundloven. Nu synes den ærede Taler at ville, at det offentlige Fattigvæsen skal være afskilt fra Præstens Omsorg for de Fattige, fordi de gaae frem efter forskjellige Principer. Han sagde, at det ligger i Fattigvæsenets Bestyrelse, at den maa være karrig, at den maa række saa liden Hjælp som muligt; det er vistnok nødvendigt og ønskeligt, at Fattigvæsenet anvender megen Barsomhed i at understøtte de Trængende, deels forsaavidt det gaaer ud over Communerne, og deels fordi Kundhaandethed let kan lede til Dovenskab, Ubesindighed og andre Retninger, som kunde være skadelige; men denne Sparsomhed maa dog have sine Grændser. Det er jo endog efter Grundloven en Forpligtelse for Communen at tage sig af de Fattige. At der i Bestyrelsen ved Siden af det karrige Princip, som den ærede Taler finder at være det Naturlige, gaaer et christeligt Princip igjennem, som man snarest skal tænke at finde sin Repræsentant i Præsten, det troer jeg dog er saare ønskeligt. Naar jeg her taler om det christelige Princip, saa har jeg ikke herved hentydet til Erkjendelsen af de eiendommelige christelige Sandheder. Jeg forstaaer herved den menneskekærlige Tankemaade, som har faaet sin kraftigste Understøttelse ved Christendommen, idet jeg saa meget mindre kan antage, at den udelukkende findes hos Christne, som det jo er bekjendt, at der her i Hovedstaden ved Siden af de Christne bestaaer et Samfund, der har sit eget Fattigvæsen, og selv sørger godt for sine Fattige. Jeg forstaaer altsaa herved det menneskekærlige Princip, som finder sin Støtte i Christendommen. At det skal gjøre sig gjældende endogsaa i Fattigbestyrelsen, og at det, om det endog ikke bliver eneraadende, der kommer til orde og virker i Forbindelse med de andre Momenter, som ogsaa Præsterne, efter hvad Erfaringen har vist, ere istand til at indsee og vurdere, naagtet man ikke bør overlade Saadant til Præstens udelukkende Myndighed, det troer jeg kan være saare ønskeligt. I Kjøbenhavn er Fattigvæse-